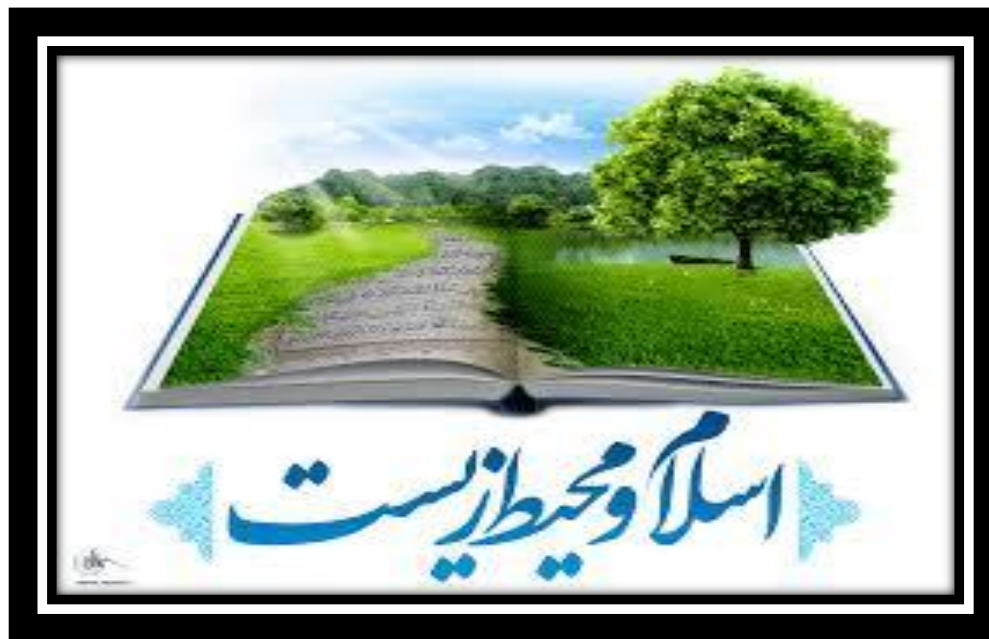

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

اهمیت محیط زیست در تعالیم اسلامی

دیدگاه دین اسلام درباره محیط زیست

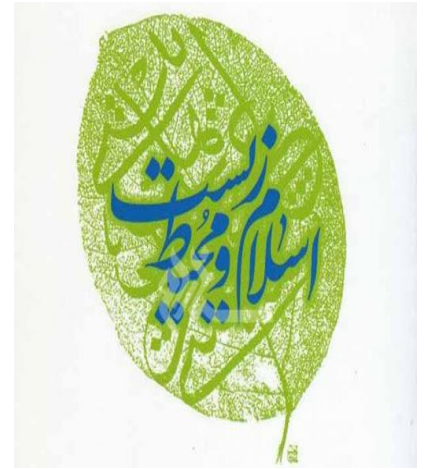
❖ دین مبین اسلام از اوایل تلالو خود به حفظ محیط زیست تشویق و راهکارهایی ارائه داده است. اسلام برای حفظ و سلامت محیط زیست، دستورهای فراوانی داده است، همانند: درختکاری و بیرون راندن زباله‌ها از منزل.

❖ حفاظت از محیط زیست و بقای نسل آدم و حیوان از گذشته از اهمیت بسیاری برخوردار بوده است، آن چنانکه هنگام وقوع طوفان نوح خداوند به حضرت نوح (ع) امر کرد تا از هر نوع حیوان یک جفت برداشته و به کشتی ببرد تا نسل حیوانات همچون انسان‌ها حفظ و منقرض نشود.

❖ پروردگار عالم با تأکید بر اینکه نظام هستی براساس مصلحت و نیاز انسان‌ها آفریده شده است، آنها را از فساد و تخریب در این نظام به شدت نهی کرده است؛ زیرا که استفاده بی حساب و بی تعقل از منابع طبیعت و زیاده روی در بهره برداری از آن باعث تباهی و فتنه در زمین می شود.

❖ خداوند متعال، بندگانی را دوست دارد که در زندگی موجب آسایش دیگران می‌شوند و در مقابل کسانی که باعث نارضایتی و ناراحتی مردم شوند و طبیعت را آلوده کنند، مورد خشم و نکوهش خود قرار می دهد.

از جمله موارد جالب توجه دیگر در اسلام احکامی هستند که یا جنبه نهی کننده دارند؛ مانند آیه 85 سوره اعراف که می‌فرماید: « لا تُفْسِدُوا فِي الْأَرْضِ بَعْدَ إِصْلَاحِهَا ذَلِكُمْ خَيْرٌ لَّكُمْ إِن كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ؛ بعد از اصلاح زمین در آن فساد به پا نکنید که این برای شما نیکوتر است، اگر مومن بوده باشید.» و برخی آیات و احکام که امر کننده هستند مانند آیه 20 سوره عنکبوت که می‌گوید: « قُلْ سِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَانظُرُوا كَيْفَ بَدَأَ الْخَلْقَ؛ بگو در زمین سیر نمایید و بنگرید که پیدایش خلقت چگونه بوده است.»

و برخی از آیات که نقش مهم زمین را در روزی رساندن به مردم نشان می‌دهند مانند آیات 19 و 20 سوره حجر: « وَ الْأَرْضَ مَدَدْنَا وَ أَلْقَيْنَا فِيهَا رَوَاسِيَ وَ أَنْبَتْنَا فِيهَا مِنْ كُلِّ شَيْءٍ مَوْزُونَ وَ جَعَلْنَا لَكُمْ فِيهَا مَعَايِشَ وَ مَنْ لَسْتُمْ لَهُ بِرَازِقِينَ؛ و ما زمین را گسترانیدیم و در آن کوه‌های ثابتی افکندیم و از هر گیاه موزون در آن رویاندیم و برای شما انواع وسایل زندگی در آن قرار دادیم و همچنین برای کسانی که شما نمی‌توانید به آن‌ها روزی دهید.»

و بعد از نزول باران و رویاندن گیاهان و انواع میوه‌ها و پیدایش باغ‌ها که محل تأمین رزق و روزی انسان‌ها و حیوانات روی زمین هستند در این آیات سخن می‌گوید و جالب تر اینکه بعد از این آیات و احکام، خداوند نسبت به خطر وجود ظالمان در زمین اشاره می‌کند؛ یعنی همان کسانی که ویران کننده محیط زیست و نسل آدمیان هستند، چنانکه در آیه 205 سوره بقره می‌فرماید: «وَ إِذَا تَوَلَّى سَعَى فِي الْأَرْضِ لِيُفْسِدَ فِيهَا وَ يُهْلِكَ الْحَرْثَ وَ النَّسْلَ وَ اللَّهُ لَا يُحِبُّ الْفُسَادَ؛ زمانی که ظالمان بر زمین مستولی گردند، تلاش در هلاکت نسب و مزارع می‌کنند و خداوند فساد را دوست ندارد.» و از این آیه می‌توان فهمید که خداوند فساد و ویران کردن زمین، نسل انسانی و محیط زیست را حرام اعلام کرده است.

نقش انسان در حفظ و احیای محیط زیست از نگاه اسلام

طبیعت و محیط زیست، موهبتی خداوندی است که از مجموعه موجودات، منابع و عوامل و شرایط هماهنگی که در اطراف هر موجود زنده وجود دارد و ادامه حیات به آن وابسته است بوجود می آید.

طبیعت، برای بقای نسل بشر آفریده شده است و پیوندی ناگسستنی میان انسان و طبیعت وجود دارد.

امام علی علیه السلام این پیوند و پیوستگی انسان با طبیعت پیرامون را به زیبایی بیان می کند: تقوا پیشه کنید در حق بندگان و شهرها، که شما مسئول هستید؛ حتی از سرزمین‌ها و چهارپایان.

انسان هرگز اجازه ندارد خود را رها و لجام گسیخته و آزاد در بهره برداری از طبیعت بداند و حق ندارد با آلوده کردن و ویران ساختن طبیعت، به آسایش برسد.

پیام متن

1. طبیعت، نعمتی است که خداوند به امانت در اختیار انسان قرار داده و آدمیان در برابر چگونگی بهره برداری از آن مسئول هستند.
2. آلودگی محیط زیست به زیان انسان و همه موجودات تمام می‌شود.

ما جزئی از طبیعتیم
از طبیعت محافظت کنیم.

حفظ طبیعت در جهان بینی اسلامی

یکی از صفات خداوند، حفیظ است و در جهان بینی اسلامی، کل هستی در حوزه حفاظت پروردگار قرار دارد. بر اساس آموزه‌های دینی، انسان مسلمان نیز باید خود را به این صفت بیاراید و خود را در هر مکان و موقعیتی نگه دارنده و پاسدار امانت‌ها و نعمت‌ها از جمله محیط زیست انسانی بداند. پیشگیری از نابودی و تلف شدن طبیعت نیز با رعایت امانت داری و حفاظت امکان پذیر است.

پیامبر اسلام (ص) زمین را مادر انسان و امین خداوند می‌داند و می‌فرماید: «در نگه داری زمین بکوشید و به آن حرمت نهید که مادر شماست. هر کس بر روی آن کار نیک و یا بدی انجام دهد، گزارش خواهد کرد».

پیام متن

1. آن که در حفظ طبیعت و محیط زیست کوشاست، در واقع به صفتی خدایی آراسته شده است.

2. به فرموده پیامبر گرامی اسلام (ص): «زمین را نوازش کنید و از آن برکت بگیرید؛ زیرا او مادر شماست، مادری که به فرزندانش مهربان است».

طبیعت، بستر رشد و تعالی انسان

امام صادق علیه السلام به مُفضَّل بن عمر می‌فرماید: اگر تو جهان آفرینش را با اندیشه و خردت درست ارزیابی کنی، آن را مانند ساختمانی می‌یابی که همه آنچه آفریده‌ها به آن نیازمند بوده‌اند، در آن پیش بینی شده است. آسمان، بسان سقّی است برافراشته؛ زمین بسان فرشی است گسترده؛ ستارگان، چراغ‌های چیده شده را مانند؛ گوه‌رها در دل این جهان ذخیره شده‌اند و همه چیز برای انسان آماده شده و آدمی مانند صاحب خانه‌ای، همه آنچه هست، در ملک اوست. گوناگونی گیاهان و حیوانات، برای برآوردن منافع و مصالح او تهیه شده است. پس باید از متاع‌های گوناگون آن در راه اطاعت خدا و رشد الهی بکوشیم و بهره ببریم.

پیام متن: خداوند همه نعمت‌های خود را در عالم طبیعت، برای رشد و تعالی آدمی آفریده و انسان را خلیفه و مالک این نعمت‌ها قرار داده است. بنابراین، همگان موظفند برای حفظ طبیعت بکوشند.

آبادگری در بینش اسلامی

➤ در بینش دین اسلام، انسان پیوند ویژه‌ای با طبیعت دارد. انسان از زمین پدید آمده است و باید حرمت آن را نگه دارد، حفظ حرمت زمین به این است که آن را آباد سازند و از ویرانی در امان دارند.

➤ خداوند در قرآن می‌فرماید: «او شما را از زمین پدید آورد و خواست که آبادانش دارید.» از نگاه قرآن، آبادانی زمین، وظیفه انسان است. خداوند با اینکه طبیعت را رام شده انسان می‌داند و اینکه می‌تواند هرگونه بهره‌برداری از آن بکند، به او هشدار می‌دهد که به بهانه استفاده از طبیعت، نباید آن را نابود سازد. باید به گونه‌ای از طبیعت بهره برد که جریان حیات و زندگی بخشی همچنان برای نسل‌های آینده فراهم باشد.

«آلوده کردن آب‌ها، از میان بردن پوشش‌های گیاهی، استفاده بی‌رویه از چوب جنگل‌ها، هدر دادن انرژی طبیعی و کوتاهی در بازسازی محیط زیست، در واقع، دور شدن از آموزه‌های ارزشمند انسانی و الهی است.»

پیام متن:

آباد ساختن زمین، وظیفه شرعی و اخلاقی همه انسان هاست.

دنیای امروز و محیط زیست بی روح

انسان نخستین، تنها در پناه طبیعت توانست به حیات و تولید نسل خود ادامه دهد. در گفتار دینی نیز بارها به اهمیت درخت و درخت کاری و حفظ و پرورش گیاهان اشاره شده است. پیامبر گرامی اسلام (ص) در حدیثی فرمود: «هرکه درختی بنشانند و ثمر دهد، خداوند به اندازه میوه‌های آن درخت به او پاداش می‌دهد».

دنیای صنعتی امروز با تخریب جنگل‌ها و نابودی فضاهاى سبز و پژمردگی و مرگ گل و گیاه روبه روست. پیشرفت بی رویه صنعت، همان گونه که صفا، یک دلی و پیوندهای استوار خانوادگی را از مردم صنعت زده گرفته و روانشان را رنجور و افسرده ساخته است، آخرین روزنه‌های امید را نیز که جنگل‌ها و دشت های خرم و مزرعه‌های سرسبز بود، تباه ساخت و انسان را در میان آهن‌های خشن، دیوارهای بتونی و دود و آلودگی‌های گوناگون صنعتی، بی کس و تنها رها کرد.

اکنون انسان‌های بی‌شماری به سرگردانی، پریشان حالی و افسردگی دچار شده‌اند که نتیجه شوم و ناخواسته جهان صنعتی است و آرام آرام به فاجعه‌ای انسانی تبدیل می‌شود. بر این اساس، احیای دوباره محیط زیست و برگرداندن سرزندگی و شادابی زمین به آن، عامل مهمی در ایجاد روحیه نشاط و امید در انسان‌هاست.

پیام متن : تخریب محیط زیست، به افسردگی انسان‌ها می‌انجامد و آبادسازی محیط زیست، با شادابی آنان ارتباط تنگاتنگ دارد .

وظایف حکومت اسلامی در برابر حفظ محیط زیست

حفاظت از محیط زیست یک مسئولیت همگانی در جامعه است و حکومت اسلامی باید در برابر حفظ محیط زیست توسط مردم، برنامه‌ها و عملکردهایی را اعمال کند که به مهمترین آن‌ها می‌پردازیم:

■ تدوین قانون در رابطه با محیط زیست طبق مقررات الهی و اصول اسلام و اجرایی کردن آن‌ها.

■ مبارزه با مفسدان و برخورد قانونی با نابودگران طبیعت بر اساس قوانین زیست محیطی.

■ ایجاد فرهنگ غنی و اخلاق حفظ محیط زیست بر اساس تعالیم دینی در میان مردم.

■ بکارگیری افراد شایسته در اداره محیط زیست که با همه قدرت در برابر مخربان طبیعت ایستادگی کنند.

■ جست‌وجو و بهره‌مندی از جدیدترین شیوه‌های حفظ محیط زیست موافق با حکومت اسلامی.

■ اعمال سیاست‌های درست و کلان اقتصادی و فرهنگی برای گسترش و پایداری حفظ محیط زیست و منابع ملی.

حفظ محیط زیست جزو تعالیم اسلام است

نگاهی به اهمیت محیط زیست
از دیدگاه رهبر انقلاب

#درخت_برای_زندگی

عید همای
۸۹/۰۱/۰۹
رهبرانقلاب

تخریب محیط زیست، از آن چیزهایی است که ضربه‌اش را یک ملت، یک منطقه‌ی جغرافیائی، گاهی همه‌ی دنیا در وقتی احساس میکنند که دیگر قابل جبران نیست. مسئله‌ی محیط زیست، بسیار مسئله‌ی مهمی است. اسلام هم بر روی محیط زیست خیلی تکیه کرده است. حفظ محیط زیست، رعایت محیط زیست، این چیزی که امروز دنیا به آن دست یافته، از جمله‌ی چیزهایی است که جزو تعالیم اسلام است.

منتشر شده در شماره ۲۷۸ خط حزب الله @Khatt_khamenei

از توجه شما سپاسگزاریم